

Protokoll från Kärnavfallsrådets rådsmöte nr 4/2011

Tid: Tisdag 14 juni 2011

Plats: Hotell Corallen, Oskarshamn

Närvarande:

Ledamöter: Torsten Carlsson, ordf.
Willis Forsling
Mats Harms-Ringdahl
Karin Högdahl

Kanslichef Holmfridur Bjarnadottir
Sekreterare Peter Andersson

1. Mötets öppnande, föredragningslista

Beslut: Föredragningslistan godkändes.

Torsten förklarade mötet öppnat

2. Information från ledamöter

Karin: Karins institution, institutionen för geovetenskap, har arrangerat en kurs för studenter som studerar till ingenjörer i mark- och vattenteknik. Kursen gick ut på att studenterna skulle agera ”konsulter” och Karin agerade ”uppdragsgivare”. Uppdraget ”konsulterna” fick var att ge en sammanfattande bild av kunskapsläget inom djupa borrhål. Eventuellt kommer studenterna att bjudas in till nästa rådsmöte för att berätta om sina resultat.

Mats: 10/6 föreläste Mats på ett seminarium som arrangerades av IVA (Kungliga Ingenjörsvetenskapliga Akademien). Seminariet hade titeln: Efter Fukushima: Vad vet vi om strålningsrisker och hur kommunicerar man kunskapsläget? Mer om detta under punkt 6

Willis: Willis informerade om vad som kommer att behandlas under symposiet ”Bufferten och återfyllningen som kopparkapselns beskyddare, vad vet vi idag?” Willis informerade även att han har fått en förfrågan att föreläsa vid en konferens om miljö och avfallshantering i Kina. Konferensen kommer att hållas i mitten av oktober.

3. Kärnavfallsrådets granskning av Fud-2010

Beslut: Kärnavfallsrådets yttrande över Svensk Kärnbränslehantering AB:s (SKB) program för forskning, utveckling och demonstration av metoder för hantering och slutförvaring av kärnavfall överlämnas till regeringen.

Rapporten är tryckt och finns nu på Rådets hemsida.

4. Möte med Andreas Carlgren 24 maj

Tisdagen 24 maj 2011 träffade Rådet miljöministern för att informera om sin verksamhet. Från Rådet närvarande Torsten Carlsson, Carl-Reinhold Bråkenhielm, Willis Forsling och från kansliet Holmfridur Bjarnadottir och Peter Andersson. Från Miljödepartementet deltog miljöminister Andreas Carlgren, politisk sakkunnige Henrik Dahlsson, departementsråd Björn Dufva, departementsråd Anna-Maria Wide Nelson och kansliråd Ansi Gerhardsson

Andreas informerade att han inte förväntar sig att Rådet genomför någon heltäckande detaljundersökning av SKB:s ansökan.

Miljöministern gjorde tydligt att han är nöjd med det arbete som rådet uträttat och framhävde rådets roll som kunskapskälla för allmänhet och betydelsen av rådets seminarier som del av denna.

5. SSM:s remissversion av förslaget till kärnavfallsavgifter för 2012 – 2014.

Bakgrund: Enligt gällande regelverk åligger det de företag som har tillstånd att inneha kärnkraftsreaktorer att upprätta en beräkning av kostnaderna för samtliga åtgärder som behövs för att omhänderta det kärnbränsle som använts i reaktorerna och övriga radioaktiva restprodukter samt avveckla och riva reaktoranläggningarna.

Kostnadsberäkningen ska periodvis inlämnas till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska yttra sig över SKB:s kostnadsberäkning samt föreslå kärnavfallsavgifter och säkerhetsbelopp för 2012-2014. Rådet kommer att få yttrandet på remiss. Remissen ska besvaras senast 25 augusti 2011.

Beslut: Rådet tillsätter en arbetsgrupp som under sommaren kommer att behandla remissen. Arbetsgruppen kommer att bestå av Torsten Carlsson, Carl-Reinhold Bråkenhielm, Clas-Otto Wene och Ingvar Persson samt kansliet.

6. Riskbedömning av låga stråldoser, exemplet Fukushima

Mats informerade om läget i Fukushima. Läget är för närvarande förhållandevis stabilt. Redan den 12 mars skedde troligtvis de största utsläppen. Att man inte upptäckte dessa förrän senare berodde på att de mätstationer som finns utplacerade dränktes av tsunamivågen.

Utsläppen är stora med avseende på ^{131}I och ^{137}Cs , i storleksordningen ungefär 1/10 av storleken på utsläppen från Tjernobylolyckan.

Arbetet försvårades av att det fanns mycket få personliga dosimetrar. Dessa förvarades på kärnkraftsverket och dränktes i vågen.

Mycket arbete kvarstår innan man har en tydlig bild över dos till allmänheten. Tur i oturen var att vinden under de första dagarna, då utsläppen var som störst, blåste i riktning ut över havet.

Utsläppen i havet påverkar troligtvis inte hela ekosystem eftersom ^{131}I har en kort halveringstid (~8dagar) och halten ^{137}Cs sprids och späds ut i havet.

7. Rekommendationer från Blue Ribbon Commission on America's Nuclear Future.

Den granskningsgrupp som president Obama etablerade i december 2010, "Blue Ribbon Commission on America's Nuclear Future" för att granska framtida alternativ för hantering av använt kärnbränsle och högaktivt avfall presenterade sina preliminära slutsatser i maj 2011. De preliminära rekommendationerna togs fram av kommissionens tre underkommittéer: "Transportation and Storage subcommittee", "The Reactor and Fuel Cycle Technology Subcommittee" och "The Disposal subcommittee".

Slutsatserna omfattar bl.a. följande rekommendationer:

- Ett eller flera regionala mellanförvar för använt kärnbränsle bör utvecklas
- Ansvar för lokalisering och utvecklingen av ett djupförvar bör flyttas till ett nytt, oberoende organ.
- Samhällets delaktighet bör öka och processen ska vara mer transparent
- Det bör erbjudas förmåner för den kommun där ett förvar placeras.
- Upparbetning ska inte ses som en patentlösning (panacé) som kommer att undanröja behovet av ett slutförvar.
- NWTRB bör fortsatt ha en central roll som tekniska expertis gällande kärnavfall och använt kärnbränsle

Presentation av rekommendationerna är tillgängliga på BRC hemsida:

http://www.brc.gov/may_13_2011_meeting.html och videoinspelningar från mötena finns även tillgängliga på hemsidan.

Kommissionen välkomnar externa synpunkter på de preliminära slutsatserna. Kommissionen kommer att presentera ett gemensamt utkast till rekommendationer i juli 2011. Kommissionens slutrapporten kungörs i början av år 2012.

8. Samarbetsprojekt med NWTRB om ansvaret för det använda kärnbränslet

Kärnavfallsrådet har påbörjat samarbete med NWTRB gällande ett projekt som granskar pågående utveckling av ansvarsprincipen. Projektet planeras igångsättas under sommaren 2011. Initiativtagare till projektet är Carl Reinhold Bråkenhielm och kontaktperson hos NWTRB är Dan Metlay.

9. Kunskapslägesrapport 2012

Holmfridur presenterade ett första utkast till innehållsförteckning.

Beslut: Rådet beslutade att detta utkast ska användas som planeringsförutsättning.

I kunskapslägesrapporten 2012 kommer troligtvis fyra områden behandlas

1. Omvärldsanalys
2. Rådets hantering av SKB:s ansökan
3. Säkerhetsanalysens roll – från initialtillstånd till projektering
4. Ansvarsprincipen under ifrågasättande?

10. Övrigt

Inga övriga frågor

Vid protokollet:

Peter Andesson punkt 1-6 samt 9-10
Holmfridur Bjarnadottir punkt 7 och 8.

Justeras:
Torsten Carlsson

Ordförande